

DIGITÁLIS ÁLLATKERT ZOOTANODA

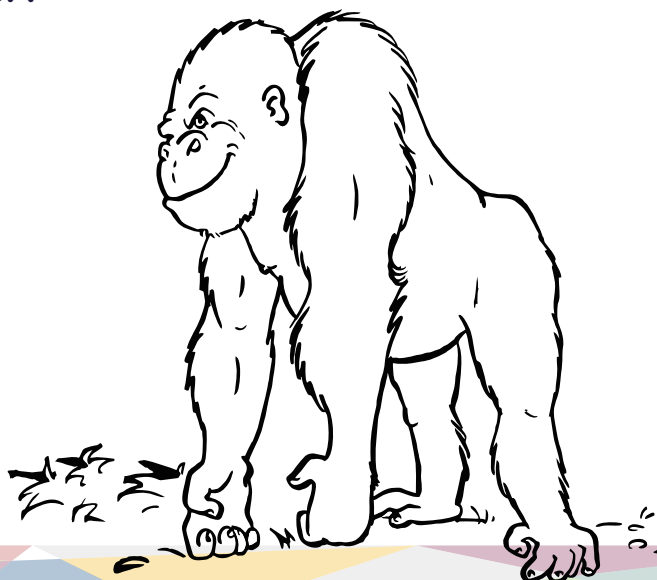
ZOOPEDAGÓGIAI CSOPORT

A Digitális Állatkert sorozat részeként az állatkerti pedagógiai foglalkozásokat, tanulmányi vezetéseket is szeretnénk megidézni, amennyire lehet pótolni. Népszerű oktatási témáinkhoz készítettünk letölthető és a digitális iskolai órákon felhasználható segédanyagokat, amelyeket elsősorban a pedagógusoknak szántunk, de a gyerekekkel otthon foglalkozó szülők is hasznát vehetik. A csomagok a tananyaghoz illeszthető ismereteket, állatainkkal kapcsolatos érdekességeket, a gyerekeknek adható feladatokat, módszertani ötleteket valamint filmek és forrásanyagok linkjeit tartalmazzák. Az anyagok letölthetők, nyomtathatók, összefűzhetők és a járvány elmúltával az állatkerti iskolai programok, tanulmányi órák során is jól használhatók.

EMBERSZABÁSÚ MAJMOK

1. **BEMUTAKOZNAK AZ ÁLLATKERT EMBERSZABÁSÚ MAJMAI
- VÉGVESZÉLYBEN**
2. **A GORILLÁK BEMUTATÁSA - VENDÉGSÉGBEN AZ ÁLLATKERTI
GORILLÁKNÁL. GORILLÁINK CSALÁDFÁJA**
3. **AZ ORANGUTÁNOK BEMUTATÁSA - ERDEI EMBEREK
AZ ÁLLATKERTBEN**
4. **A GORILLÁK ÉS AZ ORANGUTÁNOK TÁRSAS ÉLETE
- KOMMUNIKÁCIÓJUK**
5. **MIÉRT NINCS CSIMPÁNZ A BUDAPESTI ÁLLATKERTBEN
- A CSIMPÁNZ ÉS A BONOBO BEMUTATÁSA**
6. **FELADATOK FELSŐTAGOZATOS ÉS KÖZÉPISKOLÁS DIÁKOKNAK**
7. **RÁADÁS: KÖKÖRC SIN BLOGJA**

BEMUTATKOZNAK AZ ÁLLATKERT EMBERSZABÁSÚ MAJMAI

50 év.

**Ennyi lehet hátra a természetben legközelebbi rokonainknak,
az emberszabású majmoknak, ha továbbra is úgy pusztítjuk
élőhelyeiket és őket magukat is, ahogy a közelmúltig tettük.
Ezt állítja Jane Goodall, napjaink legismertebb
főemlős- és csimpánzkutatója.**

Ezt az oktatási segédanyagot azért állítottuk össze, mert hisszük, hogy ha megismerjük a természetben a kipusztulás szélére sodort állatokat, és megértjük a helyzetüket befolyásoló tényezőket és okokat, akkor felelősebben cselekszünk az érdekükben, és hozunk olyan döntéseket (akár személyes érdekeink ellenében is) amelyek fennmaradásukat segítik, és nem rontják.

Az Állatkert a COVID-19 vírus okozta járványhelyzet miatt jelenleg zárva tart. Így most sem az osztályok, sem a pedagógusok nem láthatják állatainkat. Pedig a tavasz tele van izgalmas eseménnyel, kisállatszületésekkel. Ahogy egyre melegszik az idő, úgy veszik birtokba a kifutókat a tél után a hidegre érzékenyebb állatfajok egyedei. Ilyenek az emberszabásúak is: csak a kellemesen langyos tavaszi időben jönnek elő a belső, fűtött tereikből. Mivel sok emberi fertőzésre fogékonyak, így ez a koronavírus rájuk is veszélyes, fokozottan figyelniük kell rájuk. Ezért most csak távolról, de annál alaposabban, sok érdekes információn, személyes történeten keresztül barátkozzunk velük.

Az oktatási anyagban a fajokkal kapcsolatos tényeket, háttérinformációkat, az állatainkat bemutató személyesebb hangú bemutatkozásokat állítottunk össze, valamint kutatási eredményekről szóló videók linkjeit kis magyarázatokkal kiegészítve, illetve foglalkoztató feladatokat és ötleteket. Reméljük, hasznos segédanyagot tudunk ilyenformán a pedagógusok kezébe adni, segítve ezzel az oktatást, és némileg pótolva a járvány miatt elmaradt személyes állatkerti foglalkozásokat, vezetéseket.

Szeretettel várjuk az osztályokat a járványhelyzet elmúltával.
Addig is az észrevételeket és kérdéseket szívesen fogadjuk
a **zooped@zoobudapest.com** címen.

az Állatkert zoopedagógusai

Végveszélyben

2010-ben és 2011-ben az Európai Állatkertek Szövetsége természetvédelmi kampányt indított az emberszabásúak természetbeni helyzetének megismertetése és az állatok fennmaradása érdekében. Habár történtek azóta pozitív változások, a veszély sajnos nem múlt el. A vadon élő emberszabásúaknak továbbra is rengeteg problémával kell megküzdeniük. A kutatók szerint sajnos továbbra is reális jövőkép az, hogy emberszabású rokonaink 50 éven belül eltűnhetnek a föld színéről.

Miért fenyegeti őket a kihalás? Ismerd meg a fő veszélyforrásokat!

Mi emberek a csimpánz-, a gorilla- és az orangutánfajokkal együtt egy családba, az emberfélék családjába (Hominidae) tartozunk. A gibbonok már kicsit távolabbi rokonaink, velük együtt az emberszerűek öregcsaládjának (Hominoidea) tagjai vagyunk. A rokonság valóban nagyon közeli, a csimpánzokkal való genetikai azonosságunk közel 99%-os (a vizsgált legfontosabb DNS-szekvenciák alapján), de még a genetikailag legtávolabb álló orangutánok génállománya is közel 97%-ban azonos a miénkkel. Mégis állandó fenyegetettségben élnek a mi életmódunk, szokásaink és tevékenységünk miatt.

Fakitermelés

Ahol az erdők teljesen eltűnnek, ott megszűnik az emberszabásúak élettere is. Napjainkban az emberszabásúak nagyobb hányada él fakitermelés alatt álló erdőkben, mint védett területen. A bonobók élőhelyeinek 30%-án intenzív erdőirtás folyik.

Bányászat

Az értékes ércek és fémek (pl. a koltán és tantalit) bányászata tönkreteszi az emberszabásúak életterét. A koltánból, illetve a tantalitból nyert fémet, a tantált elektronikai eszközeinkhez, így a mobiltelefonokhoz, laptopokhoz, tabletekhez, mp3 lejátszókhöz szükséges fémötvözetek előállítására használják. A bányászott ércek legnagyobb részben a Kongói Demokratikus Köztársaság területéről származnak, mert itt a legolcsóbb a kitermelése. Sajnos nagyrészt maffiamódszerrel, illegális gyermekmunka alkalmazásával, véres háborúk közepette zajlik a kitermelés, ami közvetlenül veszélyezteti a gorillák élőhelyét. Kutatások szerint a gorillák száma a bányászat miatt 80%-kal csökkent.

Élőhelyátalakítás és pálmaolaj

Az esőerdők egyre gyorsabb ütemben tűnnek el, hogy átadják helyüket a hatalmas kiterjedésű olajpálma-ültetvényeknek. A bevásárlóközpontokban kapható termékek körülbelül egyharmada tartalmaz pálmaolajat. A legtöbb olajpálma-ültetvény olyan helyen létesül, mely egykor az orángutánok élőhelyeül szolgált.

Bozóthús vadászat („bushmeat”)

Az emberszabásúakra egyes helyeken továbbra is húruk miatt vadásznak. A bozóthús igen jelentős része nem a helyi lakosok szűkös fehérjeigényeinek kielégítésére szolgál, hanem illegális úton különböző országok egzotikus éttermeibe kerül, ahol busás haszonnal értékesítik.

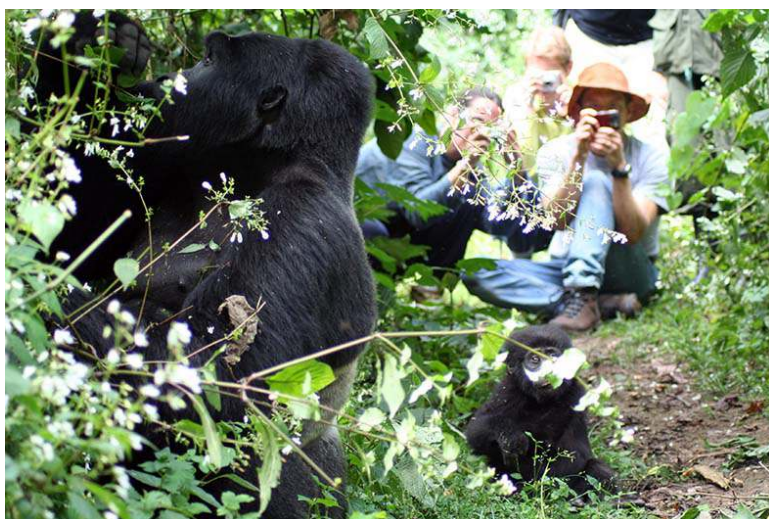

Illegális házikedvencek

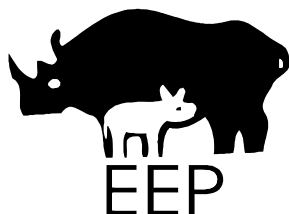
A fiatal emberszabásúakat házikedvencként is tartják otthon, emellett különböző szórakozóhelyeknek is eladják, a közönség „mulattatása” céljából, ami törvényellenes cselekedet. Ezenkívül olyan magán állatkertekbe is kerülhetnek, amelyek nem tartoznak semmilyen nemzetközi szakmai szervezethez sem. Az európai állatkertek évtizedek óta nem vesznek át vadonból befogott állatokat.

Ebola és más betegségek

Az emberszabásúak és az emberek igen hasonlóak, még a betegségeik között is akadnak közősek. Ilyen az ebolavírus, mely több ezer áldozatot szedett az elmúlt évtizedben, nemcsak az emberek, hanem a gorillák és csimpánzok között is. Az emberek és állatok közötti fokozott érintkezés (pl. a turizmus) megnöveli a betegségek átadásának valószínűségét.

Minden nálunk látható gorilla és orangután része az Európai Fejmegőrző Programnak, így az itt született gorilla- és orangutánkölykök felnőve más-más európai állatkertekbe kerülnek, ahol legtöbbjüknek utódai is vannak már. A programban született kölykökkel is erősödik a fajok állatkerti populációja, és megőrzésük hosszabb távon biztosított.

Az oktatási csomag kapcsolódása a kerettantervi oktatási célokhoz, témakörökhöz:

7-8. osztály:

- Az állatok életfeltételei (táplálék, élőhelyi feltételek).
- Testfelépítés, a testalkat és az életmód kapcsolata. A testalkat változatossága (a fajok sokfélesége). Az élőlények mozgása.
- Az állatok alkalmazkodása a környezethez.
- Különböző kontinensek és éghajlati övek jellemző állatai.

9-10. osztály

- Öröklött és tanult magatartásformák, társas szükségletek.
- A viselkedés és a környezet kapcsolatának megfogalmazása, és ezen keresztül az állati viselkedés mint alkalmazkodási folyamat bemutatása. Csoportalkotás, rangsor.
- Az állati viselkedés megfigyelése, a tapasztalatok rögzítése és értelmezése, az eredmények bemutatása.
- A társas viselkedés; a társas kapcsolatok típusai (időleges tömörülés, család, kolónia).

11-12. osztály

- Az állati és az emberi csoportokban uralkodó kapcsolatok különbségeinek megfogalmazása.
- Az agressziót és gondoskodást kiváltó tényezők különbségeinek megfogalmazása az állatok és az ember között az evolúciós megközelítés alapján.
- Kommunikáció, metakommunikáció.
- Tanult magatartásformák (bevésődés, érzékenyítés, megszokás, feltételes reflex, operáns tanulás, belátásos tanulás).
- Felismeri a természetes élőhelyeket veszélyeztető tényezőket, az élőhelyvédelem szükségességét, egyéni és társadalmi megvalósításának lehetőségeit.

További információkat és feladatokat találsz a felsorolt honlapokon:

www.zoobudapest.com

www.gorillazoo.hu

https://efigyelo.blog.hu/2018/02/14/konfliktusos_asvanyok_koltan

<https://www.janegoodall.hu/pages/eletrajz.html>

www.edgeofexistence.org

www.iucnredlist.org

<https://news.mongabay.com/2019/12/mountain-gorilla-census-reveals-further-increase-in-numbers/>

www.wwf.org.uk

www.aza.org/safe-species

<https://blogs.scientificamerican.com/extinction-countdown>

www.eaza.net/conservation/campaigns